
BREXIT DOMİNO ETKİSİ Mİ YARATACAK? SIRADA HANGİ ÜLKELER VAR?

21.04.2017

TRT Haber (20 Nisan 2017)

İngiltere'nin 44 yıllık üyeliğinin ardından Avrupa Birliği'nden (AB) ayrılma kararı ve resmi olarak ayrılma sürecini tetiklemesi, birliğin geleceğine yönelik endişeleri artırarak ayrılma yanlısı grupları canlandırdı.

Ekonomik krizin etkilerinin üstesinden gelme konusunda güçlük çeken AB, mülteci krizi, kıtada AB karşıtı olan aşırı sağcı partilerin yükselişi, üye ülkelerin egemenlik kaygısı, birliğin geleceğine ilişkin farklı senaryoların ön plana çıkması ve Cebelitarık gibi konumu tartışmalı bölgeler yüzünden sıkıntı çekmeye devam ediyor.

Brexit olarak adlandırılan İngiltere'nin AB'den ayrılma sürecini "Frexit (Fransa), Grexit (Yunanistan), Nexit (Hollanda)" gibi süreçlerin takip edeceği endişesi uluslararası camiada yankı bulmaya devam ediyor.

"Capital Economics" adlı kuruluş tarafından geçen yıl yayımlanan raporda, ülkelerde yapılan anketler sonucu en fazla AB karşıtı ülkelerin Almanya, Fransa, İtalya, Hollanda ve İsveç olduğu ortaya çıktı.

Brexit için geçen yıl 23 Haziran'da yapılan referandumda "evet" oylarının yüksek çıkmasının ardından Fransa, Almanya, İtalya, Belçika, Hollanda ve Lüksemburg dışişleri bakanları endişe duyan kesimleri rahatlatmak ve bir nevi AB karşıtlarına gözdağı vermek için ortak bildiri yayımladı. Bildiride öne çıkan ifadeler şu şekilde:

"Toplumlarımızın bazı kesimlerinde AB'nin işleyişine ilişkin rahatsızlık duyulduğunun farkındayız. Bu durumu ciddiye alıyoruz ve AB'nin tüm vatandaşlarımız için daha faydalı hale getirilmesi konusunda kararlıyız."

Ancak AB yanlısı grupların tüm çabalarına rağmen birliğin geleceğine yönelik endişeler geniş yankı bulmaya devam ediyor.

Grexit, Auxit, Nexit, Frexit endişeleri

İngiltere için Brexit ifadesi kullanılmaya başlamadan çok önce Yunanistan'ın AB'den çıkması için "Grexit" ortaya atılmıştı. Yunanistan'daki ekonomik kriz sonucu Almanya'nın öncülüğündeki AB üyelerinin ülkeye dayattığı ve Yunan halkı nezdinde popüler olmayan ağır kemer sıkma politikaları, "Grexit" tartışmalarını alevlendirmişti. Uluslararası Para Fonunun (IMF) Yunanistan'a verilecek 86 milyar dolarlık kurtarma paketini tekrar erteleme kararı da "Grexit" düşüncesini tekrar canlandırdı.

Öte yandan, Brexit referandumundan 3 gün önce İtalya'daki AB karşıtı "Beş Yıldız Hareketi"nin yerel seçimlerde Roma ve Torino belediye başkanlıklarını kazanması kıtada endişe rüzgarları estirdi. Buna ek olarak, göçmen karşıtı tezleriyle bilinen Kuzey Birliği Partisi lideri Matteo Salvini, Brexit'i öven mesajlar paylaşarak İtalya'da da benzer bir referandum yapılmasını destekliyor. Salvini, İtalya'da federal bir sistem kurulmasını ve kuzeydeki bölgelere özerklik verilmesini destekleyen söylemleriyle dikkat çekmeye ve AB'yi destekleyen çevrelerde endişe yaratmaya devam ediyor.

Geçen sene aralık ayında ise Avusturya cumhurbaşkanlığı seçimlerindeki aşırı sağcıların adayı Norbert Hofer'in seçimleri AB yanlısı Alexander Van Der Bellen'a karşı kaybetmesi, kıtadaki AB yanlılarına derin bir nefes aldirmişti. Hofer, seçimleri kazansaydı 1 yıl içinde Avusturya'da "Auxit" için referandum yapmayı planlıyordu.

Avusturya'daki seçimlerin ardından gözler Hollanda'ya çevrildi. Hollanda'da geçen ay seçimleri kaybeden aşırı sağcı Geert Wilders, kazanması durumunda Hollanda'da AB'den ayrılmak için İngiltere'dekine benzer bir halk oylaması yapacağını söyleyerek "Nexit" ihtimalinin sıkı savunucusu olarak ön plana çıktı.

Sırada ise Fransa'da yapılacak cumhurbaşkanlığı seçimleri var. Seçimlerin güçlü adayı aşırı sağcı Ulusal Cephe (FN) partisinin lideri Marine Le Pen, Brexit'in ardından yaptığı açıklamada, seçilmesi durumunda açık bir şekilde benzer bir referandumu Fransa'da da gerçekleştireceği sözünü verdi. Le Pen açıklamasında şunları kaydetti:

"Ben de Fransa'da AB'de kalıp kalmamaya yönelik bir referandum gerçekleştireceğim. Bir şeyleri değiştirmek mümkün. Bakın İngilizlere, onlar kendi kaderlerini kendileri belirlediler ve bağımsızlığı seçtiler. Biz de tekrar özgür, gururlu ve bağımsız bir halk olabiliriz."

Kuzey Avrupa'da ise parlamentoda yaklaşık 20 koltuğa sahip AB ve göçmen karşıtı "İsveç Demokratlar Partisi" öne çıkıyor. Partinin lideri Jimmie Akesson ülkede "bağımsızlık çanları" çalanlar arasında yer alıyor. "Uluslar üstü AB yapısından çıkma konusunda hiçbir olumsuzluk görmüyorum" diyen Akesson, "İsveç tekrar egemen bir ülke olmalı" çağrısını sıklıkla tekrarlıyor.

Macaristan ve Polonya'dan da AB'ye ilişkin "memnuniyetsizlik" sesleri yükseliyor. Macaristan'ın göçmen karşıtı Başbakanı Viktor Orban, AB'yi bir "illüzyon" olarak nitelendiriyor. Diğer yandan Polonya, Danimarka ve Finlandiya gibi ülkeler AB'nin kurumsal işleyişi ve yavaş karar alma süreçlerine karşı çıkıyor.

Brexit'in yan etkisi

AB karşıtı ülkelerin birlikten ayrılma isteklerinin yanı sıra Brexit bazı üye ülkelerde bir nevi iç parçalanmayı da tetikliyor.

Yakın zamanda İspanya ile İngiltere arasında "savaş" sözcüklerinin sarf edilmesine neden olan 32 bin nüfuslu Cebelitarık bölgesindeki sorun 300 senedir devam ediyor. Brexit sonrasında İspanya AB kanunları çerçevesinde bölgeyle ilgili kendisinden izinsiz hareket edilemeyeceğini vurgularken, İngiltere gerekirse "savaşa gidebileceğini" söylüyor.

Brexit'in hemen ardından Birleşik Krallığı'nın parçaları olan Kuzey İrlanda ve İskoçya'nın AB'de kalmak için Birleşik Krallık'tan çıkmalarını öngören bir referandum yapabileceklerini ifade etmesi İngiltere'de tedirginlik yaratmaya devam ediyor.

Diğer yandan, İspanya'da Katalonya ve Bask bölgesinde her geçen gün daha fazla kişi bağımsız olma isteğini dile getiriyor.

Belçika'da ise Flaman ve Valonlar arasındaki sorun 2011 yılında aylarca hükümetin kurulmasını engellemiştir. Farklı diller konuşan iki grup kendisini iki farklı millet olarak görüyor. Kıtadaki "ayrılma ve parçalanma" dalgasının AB'nin başkentini vurması ihtimali endişe yaratıyor.

Kaynak/Source: